

Прим. № 2

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СПЕЦІАЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ ТА ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ УКРАЇНИ

вул. Солом'янська, 13, м. Київ, 03110,
тел. (044) 281-92-10, факс: (044) 281-94-83, e-mail: info@dsszzi.gov.ua

24.12.18 № 05/02-4125

Інтернет Асоціація України
вул. О. Гончара, 15/3, офіс 22,
м. Київ, 01001

Щодо проекту постанови КМУ

За результатами опрацювання листа Інтернет Асоціації України від 29.11.2018 № 202 надсилаємо відповідні роз'яснення щодо наведених у листі зауважень до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Загальних вимог з кіберзахисту об'єктів критичної інфраструктури, критеріїв та порядку віднесення об'єктів до об'єктів критичної інфраструктури» (додаються).

Додаток: за текстом, на 3 арк.

Голова Служби

Л.О. Євдоченко

Інформація щодо зауважень Інтернет Асоціації України

Щодо зауважень Інтернет Асоціації України (далі – ІнаУ) інформуємо, що зазначені у листі норми законодавства не стосуються предмету правового регулювання проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Загальних вимог з кіберзахисту об'єктів критичної інфраструктури, критеріїв та порядку віднесення об'єктів до об'єктів критичної інфраструктури» (далі – проект Постанови). Більш того, у листі немає конкретних посилань на абзаци, пункти чи статті наведених законодавчих та нормативно-правових актів, що не дозволяє аргументовано прийняти або відхилити зауваження ІнаУ.

Слід зазначити, що проект Постанови не регулює питання сфери телекомунікацій, а визначає умови підключення інформаційно-телекомунікаційних систем органів виконавчої влади, інших державних органів, підприємств, установ та організацій державної форми власності, які одержують, обробляють, поширюють і зберігають державні інформаційні ресурси, до мережі Інтернет. Задля забезпечення захисту інформації та кіберзахисту інформаційно-телекомунікаційних систем проектом Постанови встановлюється вимога державним органам отримувати доступ до мережі Інтернет через Систему захищеного доступу державних органів до мережі Інтернет Держспецзв'язку (далі – СЗДІ), через операторів, провайдерів телекомунікацій, які мають захищені вузли доступу до глобальних мереж передачі даних зі створеними комплексними системами захисту інформації з підтвердженою відповідністю або через власні системи захищеного доступу до мережі Інтернет зі створеними комплексними системами захисту інформації з підтвердженою відповідністю.

Слід зауважити, що із загальної кількості операторів, яку наведено у листі, не виокремлено кількість операторів (провайдерів) телекомунікацій, що надають або мають на меті надавати послуги доступу до мережі Інтернет органам виконавчої влади, іншим державним органам, підприємствам, установам та організаціям державної форми власності, тобто не визначено їх частку від загальної кількості. Проте, таких операторів можливо розподілити за декількома категоріями:

- оператори (провайдери) телекомунікацій, що мають чинні атестати відповідності на свої захищені вузли доступу до мережі Інтернет. Станом на 3.11.2018 за інформацією, розміщеною на офіційному веб-сайті Держспецзв'язку, 17 операторів, провайдерів телекомунікацій, які надають послуги до мережі Інтернет, мають чинні атестати відповідності на свої вузли доступу до мережі Інтернет;

- оператори (провайдери) телекомунікацій, що мають власні захищені вузли доступу до мережі Інтернет із створеними комплексними системами захисту інформації та наразі проходять державну експертизу в сфері технічного захисту інформації. На сьогодні, понад 40 захищених вузлів доступу до мережі Інтернет суб'єктів ринку телекомунікацій проходять державну експертизу в сфері технічного захисту інформації;

- оператори (провайдери) телекомунікацій, що мають власні захищені вузли доступу до мережі Інтернет, однак на них комплексні системи захисту інформації або не побудовані, або власники не ставлять на меті отримання атестату відповідності. Виходячи зі сталої практики створення комплексних систем захисту

інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах, можна визначити її орієнтовну вартість, що становить 10-15% вартості самої інформаційно-телекомунікаційної системи;

– оператори (провайдери) телекомунікацій, що мають апаратне та програмне забезпечення, необхідне для організації власних захищених вузлів доступу до мережі Інтернет, проте не виконали необхідні налаштування та не мають створених комплексних систем захисту інформації на них. Таким операторам (провайдерам) телекомунікацій, у разі їх зацікавленості в наданні послуг доступу до мережі Інтернет державним органам, необхідно буде здійснити налаштування апаратного та програмного забезпечення (за інформацією Державної служби статистики України середньомісячна заробітна плата у сфері інформації та телекомунікації станом на жовтень 2018 року становить 14068 грн., мінімальний строк налаштування компонентів системи – 1 робочій день, що в перерахунку становитимете 14068 грн. / 22 робочих дня \approx 640 грн) та створити комплексну систему захисту інформації на захищений вузол доступу до мережі Інтернет з підтвердженням її відповідності, що становить на рівні 10-15% вартості самої інформаційно-телекомунікаційної системи;

– оператори (провайдери) телекомунікацій, що не мають апаратного та програмного забезпечення, необхідного для організації власних захищених вузлів доступу до мережі Інтернет. Таким операторам (провайдерам) телекомунікацій, у разі їх зацікавленості в наданні послуг доступу до мережі Інтернет державним органам, необхідно буде здійснити закупівлю необхідного апаратного та програмного забезпечення, їх подальше налаштування та створення комплексної системи захисту інформації на захищений вузол доступу до мережі Інтернет з підтвердженням її відповідності. При цьому, за оцінками експертів, вартість апаратного та програмного забезпечення у мінімальній комплектації, необхідного для створення захищеного вузла доступу до мережі Інтернет, становить близько 300-400 тис. грн. (така вартість розрахована з урахуванням вартості обладнання файрвола, обладнання, яке дозволяє здійснювати захист від DDoS-атак, підписки сервісів та ліцензії на програмне забезпечення, виходячи з можливості обслуговування 500-1000 абонентів та із загальною пропускною спроможністю 1 Гбіт/с). Також необхідно врахувати витрати, пов'язані зі створенням комплексної системи захисту інформації на захищений вузол доступу до мережі Інтернет з підтвердженням її відповідності, що становить 10-15% вартості самої системи.

Звертаємо увагу на те, що статті 12 та 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» містять вичерпний перелік умов та зловживань, за яких суб'єкт господарювання може займати монопольне (домінуюче) становища на ринку та які можуть призвести до обмеження конкуренції. Беручи до уваги те, що проект Постанови не містить норм, які створюють визначені у цих переліках умови, можна зробити висновок, що прийняття цього проекту не призведе до досягнення операторами, провайдерами телекомунікацій, які мають захищені вузли доступу до мережі Інтернет, монопольного (домінуючого) становища на ринку надання послуг до Інтернет.

Також вважаємо за необхідне зазначити, що Загальні вимоги до кіберзахисту об'єктів критичної інфраструктури є обов'язковими до виконання підприємствами, установами та організаціями державної форми власності, які відповідно до

законодавства віднесені до об'єктів критичної інфраструктури. Проектом Постанови встановлюється вимога саме тим державним органам, які віднесені до об'єктів критичної інфраструктури, отримувати доступ до мережі Інтернет через СЗДІ, через операторів, провайдерів телекомунікацій, які мають захищені вузли доступу до глобальних мереж передачі даних зі створеними комплексними системами захисту інформації з підтвердженою відповідністю або через власні системи захищеного доступу до мережі Інтернет зі створеними комплексними системами захисту інформації з підтвердженою відповідністю.

Відповідно, органи виконавчої влади, інші державні органи, підприємства, установи та організацій державної форми власності, які одержують, обробляють, поширюють і зберігають державні інформаційні ресурси та при цьому не віднесені до об'єктів критичної інфраструктури, отримують послуги з доступу до мережі Інтернет згідно чинного законодавства.

Зважаючи на викладене, вважаємо, що пункт 10 проекту Постанови не містить ознак монополізації ринку та дискримінації за ознакою відсутності у операторів, провайдерів телекомунікацій фінансових можливостей для побудови захищеного вузла доступу до мережі Інтернет. Оператори, провайдери телекомунікацій, які мають можливості побудувати захищені вузли доступу до мережі Інтернет, отримають, крім іншого, конкурентні переваги на ринку надання послуг доступу до мережі Інтернет, компенсавши при цьому витрати на побудову захищеного вузла доступу до мережі Інтернет за рахунок збільшення тарифів за надання сучасних послуг захищеного доступу.